

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2022-12-05

Diarienummer:
KSN-2022-03275

Handläggare:
Eva Hermansson Flodin

Tryggande av fler åldersgrupper genom Uppsala läns pensionsstiftelse

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** genom Uppsala läns pensionsstiftelse trygga utfästelser om pension som intjänats till och med år 1997, och som givits av Uppsala kommun åt dess arbetstagare eller tidigare arbetstagare födda till och med år 1944 eller deras efterlevande.

Ärendet

Uppsala kommun ingår tillsammans med Heby och Tierps kommuner i en gemensam pensionsstiftelse med syftet att trygga utfästelser av ålders- och efterlevandepension som intjänades enligt ett äldre pensionsregelverk som gällde fram till år 1998.

För närvarande kan Uppsala kommun söka gottgörelse eller utbetalning från stiftelsen för pensioner som kommunen betalat ut till personer födda senast i november år 1939.

Värdet på de medel som kommunen avsatt till stiftelsen har ökat över tid och beräknas nu kunna täcka in en större åldersgrupp än tidigare. Genom att låta den så kallade destinatärskretsen omfatta personer födda fram till år 1944 får kommunen en ökad möjlighet att utjämna det ekonomiska resultatet vid behov samtidigt som den åldersgrupp vars pensionsutfästelser tryggas genom stiftelsen harmoniseras mer mellan de samverkande kommunerna.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Inom Uppsala läns pensionsstiftelse har dialog kring ärendet förts med Heby och Tierps kommuner.

Föredragning

Beslutet att bilda Uppsala läns pensionsstiftelse fattades av kommunfullmäktige den 10 december 2012 §279. Bakgrunden till beslutet var att arbetstagarnas pensionsrätt i ett äldre pensionsavtal som gällde fram till och med år 1997 ekonomiskt redovisas som ett framtida åtagande eller en så kallad ansvarsförbindelse. Pensionsrätten inom ansvarsförbindelsen kostnadsförs först när pensionen betalas ut, till skillnad från pensioner som intjänats efter 1997 och som kostnadsförs direkt och redovisas som en skuld i balansräkningen.

Utbetalningarna som kopplas till pensionsrätt som är intjänad innan år 1998 måste därmed finansieras inom varje års resultat och belastar även kommunens likviditet. Mot bakgrund av de ökande pensionsavgångarna vid tiden för stiftelsens bildande ville kommunerna minska riskerna för påfrestningar på likviditeten och att utbetalningarna tog för stort ekonomiskt utrymme och påverkade verksamhetens resurser.

Genom överförda medel till stiftelsen har kommunerna sedan inrättandet kunnat söka gottgörelse eller utbetalning från stiftelsen för pensioner som betalats ut i enlighet med det äldre regelverket. Detta i syfte att vid behov balansera sina ekonomiska resultat. Stiftelsen har under tiden förvaltat medlen genom olika placeringar med målet att skapa en avkastning som överstiger de årliga pensionsutbetalningarna.

I Uppsala kommun överlät kommunfullmäktige till kommunstyrelsen att fatta beslut om vilket belopp som skulle avsättas till stiftelsen. Kommunstyrelsen beslutade att avsätta 310 miljoner kronor till stiftelsen den 6 mars 2013 §35. Den 8 februari 2017 §10 beslutade kommunstyrelsen att avsätta ytterligare 219 miljoner kronor till stiftelsen som varit avsatta i kommunens balansräkning för framtida pensionskostnader. Kommunstyrelsen ändrade samtidigt sitt tidigare beslut om vilken åldersgrupp som stiftelsen skulle kunna gottgöra kommunen för, från personer födda år 1935 och tidigare till personer födda till och med november år 1939.

Det aktuella marknadsvärdet på Uppsala kommuns andel av Uppsala läns pensionsstiftelse är cirka 735 miljoner kronor. Beaktat den särskilda löneskatten som återbetalas från Skatteverket är värdet cirka 913 miljoner kronor. Den prognostiserade ansvarsförbindelsen för nuvarande destinatärer födda till och med november år 1939 är 248 miljoner kronor. Det innebär att kommunen har en överfondering på cirka 665 miljoner kronor, inklusive den särskilda löneskatten.

Överfonderingen ger en möjlighet att utöka den åldersgrupp vars pensioner tryggas genom stiftelsen. Detta är önskvärt eftersom Uppsala kommun genom att sätta åldersgränsen vid november 1939 har satt gränsen för tryggnad via stiftelsen betydligt tidigare än de andra samverkande kommunerna som har destinatärer födda till och med 1947 respektive 1948. Heby och Tierps kommuner har inom ramen för stiftelsearbetet uttryckt en önskan att Uppsala kommun tryggar en åldersgrupp med ett födelseår som ligger närmare de åldrar som de beslutat om. På så sätt skulle stiftelsen få betydelse under samma tidsperiod för alla samverkande.

Genom att utöka destinatärskretsen till personer födda till och med 1944 ökar den prognostiserade ansvarsförbindelsen som tryggas av stiftelsen till 728 miljoner kronor, inklusive särskild löneskatt. En överfondering på 184 miljoner kronor kvarstår tills vidare som marginal i rådande osäkra marknadsläge.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut har inga direkta ekonomiska konsekvenser och påverkar inte årets ekonomiska resultat. Det ger däremot kommunen större möjligheter att vid behov söka gottgörelse från stiftelsen under kommande år.

Hur mycket kommunen kan söka i gottgörelse begränsas av hur stora pensionsutbetalningar som gjorts till destinatärskretsen under de senaste två kalenderåren. För närvarande är den årliga utbetalningen cirka 46 miljoner kronor inklusive löneskatt. Vid utökande av destinatärskretsen till personer födda till och med 1944 ökar den årliga utbetalningen som täcks av stiftelsen till cirka 95 miljoner kronor och möjligheten till gottgörelse från stiftelsen ökar i motsvarande mån.

Gottgörelsen är med nuvarande regelverk främst likviditetspåverkande. Eventuell realisationsvinst som ingår i gottgörelsen kommer att tillföras resultatet. Med nuvarande marknadsvärde på medlen i stiftelsen skulle den årliga realisationsvinsten vara 27 miljoner kronor räknat på den utökade destinatärskretsen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 5 december 2022

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Ekonomidirektör och
biträdande stadsdirektör